Doctors against corruption
Docteurs contre la corruption
DOKTORI PROTIV KORUPCIJE

SAOPŠTENJE

SISTEMSKE KONTRADIKCIJE IZDAVANJE e-RECEPTA U PRIVATNOJ PRAKSI

Nedavna zajednička najava ministra zdravlja Z.Lončara i v.d direktora JP "Pošta Srbije" Z.Anđelkovića o uključivanju privatnih zdravstvenih ustanova u sistem elektronskog izdavanja recepata kroz integraciju privatne prakse u zdravstveni informacioni sistem Srbije neplanirano ali korisno ukazuje na neke od razornih kontradikcija zdravstvenog sistema.
Srbija je po stopi mortaliteta od najčešćih bolesti, kardiovaskularnih i malignih, u vrhu Evrope. (OVDE) i to uprkos ukupnoj visokoj potrošnji za zdravstvo. Ovi, i drugi nenavedeni nepovoljni zdravstveni ishodi, ubedljivo ukazuju na stanje neuređenosti i neefikasnosti ovog bitnog sistema.
Jedan od uzroka je postojanje sistemskog konflikta javnog i privatnog interesa kojim se dozvoljava državnom lekaru da dopunski radi privatno (čl 60 Zakon o zdravstvenoj zaštiti). Sobzirom da dopunski rad smanjuje produktivnost državnog sektora i predstavlja bitan faktor stvaranja veštačkih lista čekanja, mora se konstatovati da konflikt interesa u zdravstvu ima kobne posledice po zdravlje i život građana. Principi na kojima počiva javno zdravstvo – jednakost, pravednost, dostupnost – postaju neostvarivi za brojne osiguranike s malim finansijskim kapacitetom zbog potrebe dodatnog plaćanja iz džepa, povrh obaveznog doprinosa kojim se finansira RFZO.
Da li su u ambijentu sistemske korupcije nadležni realno procenili posledice izdavanje e-recepta na račun RFZO u privatnoj praksi? Brojna su pitanja koje najava ovakvog e-recepta otvara!
Da li izabrani lekar iz državnog doma zdravlja može da izdaje e-recept, sada kao privatnik, svom pacijentu-osiguraniku? Zašto pacijent-osiguranik taj recept nije dobio pre podne u državnoj ustanovi od tog istog izabranog lekara? Da li će lekar iz državne bolnice u dopunskoj privatnoj praksi imati pravo da izdaje e-recepte pacijentima-osiguranicima RFZO? Ili će pravo na izdavanje e-recepta imati lekari koji rade isključivo u privatnom sektoru? Da li će pacijenti-osiguranici koji imaju finansijske mogućnosti da se leće u privatnoj praksi lakše dolaziti do e-recepata i potrebnih lekova? I da li ovakav model izdavanja e-recepta ne podstiče zdravstveni darvinizam kroz dodatnu diskriminaciju velikog broja siromašnih građana koji nemaju sredstava da se leče u privatnom sektor a plaćaju doprinos iz koga se, na godišnjem nivou troši milijarda evra za lekove?
Zbunjuje izjava funkcionera da se na projektu izdavanja e-recepta i povezivanju privatnog i državnog zdravstvenog sistema radilo godinu dana. Na žalost, nedovoljna transparentnost je stručnim krugovima onemogućila kako kvalitetnu procenu posledica projekta tako i ono najvažnije: upozorenje nosiocima projekta na legalizovan konflikt interesa kao nesavladivu prepreku sistemske prirode. A to bi doprinelo da se izbegne skupa zabluda, vrlo prisutna u našem zdravstvu, da će se ponavljanjem grešaka izbeći greška.

Dr Draško Karađinović 5.septembar, 2025.
NVO Doktori protiv korupcije